

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobců: **a) D. M.,** a **b) H. M.,** proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého nám. 4, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2017, č. j. 6 A 83/2017 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Podanou žalobou se žalobci domáhali ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřovali v protiprávním a neoprávněném zpracování jejich osobních údajů. Usnesením ze dne 25. 5. 2017, č. j. 6 A 83/2017 – 42, městský soud nepřiznal žalobcům osvobození od soudních poplatků.

[2] V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že žalobci sice soudu zaslali vyplněná prohlášení a předložili určité dokumenty k doložení svých poměrů, vyplněná prohlášení však nepodepsali s odůvodněním, že nemusí být pravdivá ani úplná. V podání ze dne 17. 5. 2017 pak uvedli, že je jim znemožněno pravdivě tvrdit a prokazovat své majetkové poměry, aniž by ale uvedli konkrétní důvody, které jim v tom brání. Obecné tvrzení ohledně *„široké škály zásahů“* či *„četnosti zásahů likvidačních povah“* takovým důvodem není. Z předložených dokladů je mimo to zřejmá jejich neúplnost. Břemeno tvrzení a důkazní o nepříznivé majetkové situaci tíží výlučně žalobce. Jelikož žalobci soudu neposkytli úplný a

věrohodný obraz o svých majetkových a osobních poměrech, nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků.

II.

[3] Proti tomuto usnesení podali žalobci (dále jen „stěžovatelé“) v zákonné lhůtě blanketní kasační stížnost. V rámci odstranění vad ji doplnili obsáhlým a ne zcela srozumitelným podáním, ze kterého se důvodů pro osvobození od soudního poplatku okrajově dotýká pouze pasáž II. D. (odstavce 186 až 212) a pasáž II. F. (odstavce 218 až 229). Z nich ve stručnosti vyplývá, že stěžovatelé se cítí být obětí společnosti a že formulář o majetkových poměrech by neposkytl přesný obraz o jejich finanční situaci s ohledem k tomu, že jsou obětí majetkových trestných činů a že na obranu proti nim musí vynakládat nemalé množství finančních prostředků a času. Jsou dotčeni nezákonnými zásahy státní správy a jiných osob, což je ohrožuje z hlediska existence a důstojných životních podmínek; soudu vytýkají, že tyto skutečnosti nezohlednil. Současně poukazují na svůj nepříznivý zdravotní stav, dlouhodobé a nákladné léčení. Městský soud neposoudil ani sociální poměry stěžovatelů. Poukazují také na probíhající exekuce, neshody s bankovními institucemi a jinými orgány. Domnívají se, že neosvobozením od soudních poplatků jsou trestáni za protiprávní jednání orgánů státní správy a dalších osob. Z uvedených důvodů stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s napadeným usnesením městského soudu. Stěžovatelé nesplnili svoji povinnost tvrdit a prokázat, jaké jsou jejich majetkové a osobní poměry tak, aby soud mohl posoudit, zda jsou jejich poměry takové, že by odůvodňovali osvobození (ať už úplné nebo částečné) od soudních poplatků. V odůvodnění napadeného usnesení je pak dostatečně a srozumitelně vysvětleno, z jakých důvodů má městský soud za to, že tvrzení stěžovatelů a jimi předložené dokumenty považuje za nedostatečné k tomu, aby umožnily soudu vytvořit si úplný a věrohodný obraz o majetkových a osobních poměrech stěžovatelů. Soud nemá povinnost jakýmkoliv způsobem zjišťovat, jaké jsou poměry žadatelů o osvobození od soudních poplatků. Povinnost tvrdit a prokázat všechny rozhodné skutečnosti naopak mají žadatelé, kteří ovšem této povinnosti nedostáli, jak se podává z napadeného usnesení. Městský soud tedy nemohl žádosti stěžovatelů vyhovět. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, ani na povinném zastoupení stěžovatelů advokátem v řízení o kasační stížnosti. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému. Trvání na těchto podmínkách, vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení, by vedlo k popření cíle, jenž účastníci podáním žádosti sledovali, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastníci měli být od soudních poplatků osvobozeni či nikoliv (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, a ze dne 31. 10. 2012 č. j. 4 As 64/2012 - 14). Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti stěžovatelů ze dne 21. 7. 2017 o osvobození od soudního poplatku za podanou kasační stížnost.

[8] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatelů s posouzením právní otázky splnění zákonných podmínek pro přiznání osvobození od soudních poplatků ze strany městského soudu.

[9] Z § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že účastníkovi lze přiznat osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka. Žadatel je povinen soudu prokázat věrohodným způsobem své majetkové a sociální poměry. Je výlučně na účastníkovi, aby svoji finanční a majetkovou situaci soudu dostatečně konkrétně popsal a předložil doklady prokazující nedostatek finančních prostředků. Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS) a žádost zamítne.

[10] Městský soud nepřiznal osvobození od soudních poplatků s odkazem na břemeno tvrzení a důkazní, které nese žadatel o osvobození od soudních poplatků. S posouzením věci městským soudem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, neboť stěžovatelé tato břemena neunesli tím, že sami výslovně zpochybnili úplnost a správnost svých tvrzení. Prohlášení o osobních a majetkových poměrech odmítli podepsat s tím, že za správnost a pravdivost v nich uvedených informací neručí. Nevěrohodností či neúplností tvrzení stěžovatele o existenci předpokladů pro osvobození od soudních poplatků se zdejší soud již dříve zabýval a dospěl k závěru, že tato okolnost vylučuje, aby bylo žádosti vyhověno (viz rozsudek ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, publ. pod č. 1962/2010 Sb. NSS). Městský soud tedy postupoval správně, pokud takové žádosti nevyhověl.

[11] Městský soud nespoléhal pouze na vyplnění formuláře o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, nýbrž pokusil se potřebné informace shromáždit i ze samotných podání stěžovatelů (srov. str. 1-4 napadeného usnesení). Postupoval tedy v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2008, č. j. 4 Ads 90/2008 - 130 (k tomu srov. také usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009 – 95, publ. pod č. 2163/2011 Sb. NSS). Ani tímto způsobem však nedospěl ke komplexní představě o majetkových poměrech stěžovatelů.

[12] Nutno podotknout, že kasační stížnost stěžovatelů se s odůvodněním usnesení městského soudu v podstatných částech argumentačně míjí. Městský soud stěžovatelům nebránil, aby uplatnili veškerá tvrzení o svých majetkových poměrech, včetně vyčíslení nákladů na vedená správní a soudní řízení atd. To ovšem stěžovatelé ke své tíži neučinili. Z jimi doložených informací přitom nevyplývá, že by jim jejich situace bránila soudní poplatek uhradit, resp. že by požadavek na jeho uhrazení představovalo nepřekonatelnou překážku pro přístup k soudu.

[13] Městský soud stěžovatelům dále vytkl, že poukázali na „širokou škálu zásahů“ či na „četnost zásahů likvidačních povah“, přičemž neuvedli, o jaké konkrétní zásahy se jedná a jakým způsobem jim znemožňují pravdivě a úplně tvrdit a prokázat jejich majetkové poměry. Pokud tak stěžovatelé činí až v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud k těmto skutečnostem nemůže přihlédnout. Povinností stěžovatelů bylo uvést všechny tyto okolnosti v řízení před městským soudem, k čemuž byli vyzváni a náležitě poučeni. Usnesení městského soudu je podrobeno pouze omezenému přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu; princip úplné apelace se zde neuplatní. Jinými slovy, stěžovatelé obecně nemůžou uvádět nové skutečnosti a důkazy až v řízení před Nejvyšším správním soudem (§ 109 odst. 5 s. ř. s.).

[14] Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného uvádí, že stěžovatelé si rizika, že s žádostí pravděpodobně neuspějí, museli být vědomi, neboť již v minulosti u Nejvyššího správního soudu neuspěli s obdobnými kasačními stížnostmi (viz rozsudky ze dne 29. 6. 2016, č. j. 6 As 101/2016 - 35; ze dne 7. 6. 2017, č. j. 6 As 86/2017 - 32; ze dne 10. 4. 2017, č. j. 7 As 85/2017 – 15; ze dne 20. 7. 2017, č. j. 10 As 127/2017 - 57).

[15] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud rozhodl o neosvobození stěžovatelů od soudních poplatků v souladu se zákonem.

[16] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí, čímž odpadl důvod návrhu.

[18] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 20. září 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu